Telefon № 11. Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 1,— złoty. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tym podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 30 groszy. Reklamy przed działem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Pronumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiedz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 31. Nowe, sobota 31-go lipca 1937 r. Rok XIV.

Akcja Katolicka na parafię Pieniążkowo

urządza w niedzielę, dnia 1 sierpnia br. w lasku Kolonii Ostrowickiej swoją pierwszą zabawę letnią. Czysty zysk przeznaczy się na spłatę długu, powstałego z powodu odnowienia kościoła.

Na imprezę złożą się: loteria fantowa, aukcja amerykańska, strzelanie z wiatrówki itd. Dobrze zaopatrzony bufet po cenach przystępnych. Przygrywać będzie doborowa orkiestra. Początek o godz. 3 po południu.

Z DNIA.

DOCHODY I WYDATKI PAŃSTWOWE.

Pierwszy kwartał roku budżetowego 1937-38, tj. za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca br., zamknięty został nieznaczną nadwyżką dochodów nad wydatkami w kwocie 498 tys. zł, podczas gdy odpowiedni okres roku budżetowego 1936-37 wykazał nadwyżkę w wysokości 1.097 tys. zł.

Dochody budżetowe zwiększyły się z 523.685 tys. złotych w pierwszym kwartale 1936-37 do 557.283 tys. zł w analogicznym okresie roku budżetowego 1937-38, czyli o 33.598 tys. zł, gdy równocześnie wydatki wzrosły o 34.187 tys. zł, gdyż z 522.598 tys. do 556.785 tys. zł.

WZROST PROTESTÓW WEKSLOWYCH.

W czerwcu br. zaznaczył się znaczniejszy wzrost protestów wekslowych, jeśli chodzi o liczbę weksli zaprotestowanych. Natomiast suma weksli zaprotestowanych w milionach złotych zbliżona była do cyfr majowych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zaprotestowano w czerwcu br. na terenie całej Polski 147.5 tys. sztuk weksli na sumę 17.6 milionów zł, wobec 145.3 tys. sztuk na sumę 17.4 milionów zł w maju br. i 133.5 tys. sztuk wartości 18 milionów zł w czerwcu 1936 r.

WYSOKI DEFICYT BRYTYJSKIEGO BILANSU HANDLOWEGO.

Donoszą z Londynu, że nadwyżka importu nad eksportem w handlu zagranicznym Wielkiej Brytanii osiągnęła w pierwszym półroczu 1937 r. 191.7 milionów funtów szterlingów, wobec 162.3 miliony Ł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Saldo ujemne angielskiego bilansu handlowego wzrosło przeto o blisko 30 mil. funtów szterlingów.

Zauważyć należy, że eksport angielski w r. bież. znacznie się podniósł. Cyfry eksportu w drugim kwartale br., które wynoszą 130.1 mil. f. szterlingów, są najwyższe od 1930 r.

Znaczenie metali barwnych w przemyśle wojennym.

Obok tak ważnych surowców, jak węgiel, rudy, ropa naftowa, bawełna i kauczuk, wielkie znaczenie w gospodarce narodowej i przemyśle wojennym posiadają metale nieżelazne, t. zw. barwne. Podobnie jak to jest z innymi surowcami, nie ma takiego kraju, który byłby dostatecznie zaopatrzony w dostateczną ilość własnych metali barwnych. Nawet Rosja i Stany Zjednoczone A. P., dwa najbogatsze w kopalnie kraje, muszą wiele metali przywozić w celu pokrycia wewnętrznego zapotrzebowania.

Wśród metali barwnych największa rola przypada w udziale miedzi. Z europejskich krajów większe ilości miedzi posiadają tylko Niemcy, Hiszpania, Jugosławia i Rosja. Inne kraje są prawie wyłącznie zależne od wwozu, a nawet Niemcy nie zadowalniają się własną produkcją tego metalu.

Pod względem wysokości produkcji na pierwszym miejscu stoi ołów, choć jego znaczenie jest mniejsze niż miedzi. W Europie duże ilości ołowiu posiadają następujące kraje: Hiszpania, Niemcy, Jugosławia, Włochy i Anglia.

Znaczenie militarne ołowiu polega na jego zastosowaniu w fabrykacji pocisków, w której używa go się w połączeniu z antymonem lub bizmutem.

Cynk używany jest sam oraz w połączeniu z innymi metalami, jak np. miedzią (mosiądz). W Europie najzasobniejszymi krajami w cynk są: Polska, Niemcy, Włochy, Hiszpania, Rosja i Szwecja. Znaczenie cynku polega na tym, że dobrze łączy się z innymi metalami i chroni żelazne blachy od rdzewienia.

Cynę z państw europejskich posiada tylko Anglia i to w niewielkich ilościach.

Rtęć w Europie posiada Hiszpania, Włochy i Rosja. Poza wielostronnym zastosowaniem w fabrykacji instrumentów fizycznych, meteorologicznych i medycznych, rtęć stanowi również niezbędny element w fabrykacji pewnych gatunków pocisków.

Nikiel posiadają w Europie w niewielkich ilościach Norwegia i Szwecja. W przemyśle zbrojeniowym używa go się przy produkcji stali. Od wielkiej wojny zapotrzebowanie na nikiel coraz bardziej wzrasta.

Mangan, który w większych ilościach znajduje się w Rosji i w Niemczech, jest prawie niezastąpiony w produkcji żelaza i stali.

Coraz bardziej, w związku z coraz większą produkcją samochodów, samolotów i t. d., wzrasta znaczenie metali, wiążących się ze stalą, a więc chromu, molibdenu, wolframu, wanadu. Wśród państw europejskich większe ilości chromu posiada Rosja i Jugosławia, molibdenu — Norwegia, wolframu (w małych ilościach) — Portugalia. Wanadu kraje europejskie nie posiadają. Wszystkich tych metali używa się do produkcji specjalnych gatunków stali.

Antymon, używany w przemyśle zbrojeniowym w połączeniu z ołowiem, znajduje się w większych ilościach we Francji, Włoszech, Jugosławii, Czechosłowacji i Grecji.

Olbrzymie znaczenie w przemyśle samochodowym i samolotowym posiada obecnie aluminium. Większe ilości tego metalu posiadają: Francja, Węgry, Włochy i Jugosławia.

Amerykanie płacą największe podatki

W Stanach Zjednoczonych jeden z członków Kongresu podał ciekawy projekt wprowadzenia nalepek na sprzedawane towary, na których widoczna byłaby cyfra, mówiąca jaką część ceny kupna pochłania podatek. Okazuje się bowiem, iż Amerykanie płacą obecnie najwyższy podatek, znany w dziejach skarbowości amerykańskiej. Podatek przewyższa sumę wydaną na życie i mieszkanie, jest dwa razy tak duży jak wydatki na odzież i sześć razy większy od rachunku za światło i prąd. Jeżeli wliczyć do tego sumę, jaką płaci obywatel Stanów Zjednoczonych na rzecz rządu stanowego i władz komunalnych, okazuje się, iż każdy zarobiony dolar jest już obciążony podatkiem w wysokości 25 procent.

Narzeczone z automatu.

W kilku miastach U. S. A. umieszczono automaty, które wyrzucają fotografie młodych panien, chcących wstąpić w związki małżeńskie. Aby uchronić młodzieńców, którzy również tęsknią do ogniska domowego, od „kupna kota w worku", przy automacie znajduje się ekran, na którym można obejrzeć wszystkie kandydatki do stanu małżeńskiego. Po dokonaniu wyboru należy wpuścić do automatu dolara, aby otrzymać fotografię „damy serca" z jej nazwiskiem i adresem. Dalszy ciąg „narzeczeństwa" i ewentualne małżeństwo zależą już wyłącznie od porozumienia osobistego narzeczonych z automatu.

Podróże kosmiczne w literaturze.

W epoce Kopernika, a właściwie w czasie znacznie późniejszym, gdy teoria Kopernika przyjęła się w świecie, w tym czasie narodziła się myśl o podróży na owe podobne do naszej ziemi, wirujące wokoło słońca olbrzymie kule-planety. Skoro na ziemi życie aż kipi, przelewa się bujnie i raduje słońcem, tedy na innych, krążących koło słońca planetach powinno być to samo. A może tam życie jest lepsze, jaśniejsze, przyjemniejsze?

Dante Alighieri, wielki poeta średniowiecza, widział oczyma wyobraźni jeszcze przed Kopernikiem wszechświat zaludniony duszami zbawionymi. W swojej Boskiej Komedii umieścił bowiem raj na owych ciałach niebieskich. Fantazja przenosiła odtąd nieraz poetów na inne planety, a podróż na księżyc obmyślał już zupełnie poważnie Lionardo da Vinci, słynny matematyk, budowniczy, poeta, rzeźbiarz i malarz, pierwszy konstruktor lotniczy. Komunikacja po powierzchni ziemi i wody była jednak w owych czasach tak mało udoskonalona, że nie budziła jeszcze marzeń o dalekich jazdach. Dopiero wiek XIX stworzył możliwości, o których się dotychczas ludziom nie śniło.

W tym czasie fantazia poetów i pisarzy coraz częściej obiera sobie za kanwę podróże międzyplanetarne. Współdziała temu także coraz rozleglejsza wiedza astronomiczna, coraz dokładniejsze obliczenie odległości planet, coraz dokładniejsze obserwacje ich powierzchni.

Księżyc najbardziej interesował ludzi, jako że jest najbliżej ziemi i najłatwiej go obserwować. Niestety, najszybciej też przekonano się, że właśnie księżyc jest najmniej pociągającym celem podróży międzyplanetarnej: pozbawiony powietrza i wody, martwy glob krąży w przestrzeni jak wielkie cmentarzysko, połyskując w świetle słońca odblaskiem rozpalonych piasków i popiołów swych wielkich pustyń, pól zastygłej lawy. Ale fantazja nie zna granic: świetny poeta polski, Jerzy Żuławski, pisze powieść o wielkiej tęsknocie ludzkiej, powieść, której akcja rozgrywa się na księżycu. Ponieważ nasz satelita zwrócony jest do nas zawsze tą samą półkulą więc, jak powiada Żuławski może z drugiej strony, na tej półkuli, której nigdy nie widujemy, wskutek siły odśrodkowej znajduje się powietrze i woda, główne czynniki życia i może tam są istoty żyjące. Wysyła więc, wystrzelony z olbrzymiego działa pocisk, w którym kilkoro ludzi i pies odbywają podróż na księżyc. Podróż kończy się szczęśliwie, załoga pocisku traci tylko jednego uczestnika wyprawy.

A jednocześnie pojawiają się w literaturze fantastycznej utwory o podróżach na odległe planety. Po rewelacjach astronoma Schiaparelliego, który w r. 1877 wykonał na zasadzie obserwacji rysunki planety, gdzie plamy na powierzchni połączone były prostymi liniami, nazwanymi kanałami Schiaparellego, następnie po rysunkach, które ogłosił astronom amerykański Lovell, zapanowała moda na Marsa, planetę, najbardziej znaną, zamieszkałą niewątpliwie przez istoty inteligentne, które sobie pobudowały kanały i prowadzą niechybnie bardzo udoskonaloną gospodarkę na swej planecie. Obserwacje wykazały ponadto, że Mars jest pod względem budowy powierzchni podobny do ziemi: obrót całkowity, czyli doba na Marsie trwa również około 24 godzin, na biegunach widnieją wyraźnie białe plamy śniegu, czy też szronu, nachylenie osi Marsa do płaszczyzny jego obrotów wynosi podobnie jak na ziemi około 24 stopni, co powoduje, że na tej planecie tak, jak na ziemi występują pory roku. Atmosfera Marsa, rzadsza wprawdzie od ziemskiej, zawiera tlen i wodór.

Dziś już wiemy, że Mars jest planetą znacznie starszą od Ziemi, jeśli chodzi o życie na jej powierzchni, że tak pewno będzie kiedyś, za miliony lat wyglądało życie i u nas, że wreszcie rzekome kanały znikły na dokładnych fotografiach, wykonanych w r. 1924, a więc w czasie, gdy Mars był odległy tylko o 20 milionów km. od nas, co nie zdarzy się już tak prędko. Wiemy wreszcie, że atmosfera planety, choćby była tak rzadka, jak atmosfera Marsa, utrudnia jednak widzenie powierzchni, że zarysy lądów czyni mglistymi, nie pozwala na określenie, co jest lądem, co wodą, a co chmurą, że owe słynne kanały mogły być instynktownym połączeniem oddzielnych punktów na powierzchni planety w linie; złudzeniem optycznym.

Anglia przygotowuje się do wojny.

Sekretarz angielskiego min. handlu, kapitan Wallace, oświadczył w imieniu ministra Inskip'a, iż rząd brytyjski zamierza przeprowadzić akcję przygotowania handlowej floty brytyjskiej do celów wojennych. W tym celu pewna liczba oficerów marynarki handlowej będzie odpowiednio przeszkolona i obznajmiana w czasie pokoju z zadaniami, jakie przypadłyby okrętom handlowym w razie wojny. Zostaną urządzone kursy specjalne dla oficerów i podoficerów pod opieką admiralicji. Siedem takich kursów już funkcjonuje.

Obudziła się po 31 latach.

Przed 31 laty przywieziono do szpitala w Johannesburgu młodą kobietę, która zapadła w sen kataleptyczny. Żadne wysiłki lekarzy w celu obudzenia chorej nie odniosły skutku. Sprowadzono znakomitych specjalistów z zagranicy, ale i tym nie udało się przywrócić chorej do stanu normalnego. Od 1906 roku spała Amy Roberts snem głębokim, przespała wielką wojnę, przespała wszystkie wydarzenia lat powojennych. Sztucznie odżywiano ją i w ten sposób utrzymywano przy życiu. Kilka dni temu chora zaczęła dawać oznaki życia i wreszcie przebudziła się. Zdumienie jej było wielkie, gdy się dowiedziała, jak bardzo zmienił się świat w ciągu tych 31 lat.

Błękitne złoto.

Jedna z firm frankfurckich zademonstrowała na wystawie Paryskiej po raz pierwszy wysoko wartościową pozłotę, mieniącą się kolorami od błękitu do ciemno-granatowego odcienia. Nowa pozłota wprowadzona na rynek pod nazwą „ametystowe złoto" zatraciła zupełnie charakter metalu i podobna jest raczej do szlachetnego kamienia. Frankfurt słynie z wytwórczości stopów metalicznych, używanych do pokrywania cennych przedmiotów. Na frankfurckim rynku złotniczym spotkać można niezliczone wprost gatunki pozłoty, że wymienimy tylko: czerwoną (stop złota z miedzią), białą (stop złota ze srebrem), norymberską, japońską, zwana Shakdo i t. d.

Obwieszczenie.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że lista wymiarowa podatku komunalnego od psów na rok 1937-38 wyłożona jest do wglądu w Kasie Miejskiej w czasie do 10 sierpnia 1937 r.

Każdy z płatników otrzyma imienny nakaz płatniczy, od którego sprzeciw można wnieść do Zarządu Miejskiego w Nowem w terminie 4-tygodniowym od daty doręczenia.

Podatek płatny jest w terminie do 1 września 1937 r., przy czym wniesienie sprzeciwu od nakazu płatniczego nie wstrzymuje obowiązku terminowego uiszczenia podatku.

Nowe, dnia 28 lipca 1937 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Zgłaszanie szkód wyrządzonych przez wojsko.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że w wypadkach wyrządzenia przez oddziały wojskowe ćwiczące szkód polnych lub innych szkód, wymienionych w rozporządzeniu Min. Spraw Wojskowych z dnia 3 września 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 767), powinni poszkodowani, mający zamiar zgłosić roszczenie o odszkodowanie wyrządzonej im przez wojsko szkody:

a) w wypadku, gdy żądane odszkodowanie nie przekracza sumy 250,— zł — wnieść podanie w miarę możności natychmiast po wyrządzeniu szkody do dowódcy tego oddziału, który wyrządził szkodę lub do którego należy winny jej wyrządzenia, a to celem załatwienia sprawy odszkodowania szkód w drodze rokowań ugodowych;

b) w wypadku, gdy żądane odszkodowanie przekracza sumę 250,— zł lub gdy bezpośrednie rokowania ugodowe z władzami wojskowymi nie dały rezultatu, albo też gdy z jakichkolwiek przyczyn nie nastąpiło zgłoszenie roszczenia u dowódcy oddziału wojskowego — wnieść podanie o odszkodowanie do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej nie później niż w terminie 14 dni od dnia wyrządzenia szkody lub od dnia zakończenia rokowań ugodowych bez pozytywnego wyniku, a to celem rozpoznania sprawy wynagrodzenia szkód przez komisję mieszaną, powołaną przez kierownika pow. władzy adm. ogólnej.

Nowe, dnia 15 lipca 1937 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Ogłoszenie.

W dniu 15 sierpnia 1937 r. z okazji 25-letniej rocznicy wyborów do parlamentu niemieckiego odbędzie się w Świeciu uroczystość ku czci pamięci przedwojennych działaczy polskich.

Z Nowego wyjadą w tym dniu specjalne autobusy do Świecia. Cena przejazdu w obie strony wynosi 2,— zł.

Zarząd Miejski prosi o nadsyłanie zgłoszeń do dnia 5 sierpnia 1937 r. przy równoczesnym wpłaceniu sumy 2,— zł na przejazd.

Nowe, dnia 29 lipca 1937 r

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Obwieszczenie

w przedmiocie regulowania przetworów zbóż chlebowych i jego przetworów.

Na podstawie rozporządzenia Wojewody Pomorskiego z dnia 14. I. 37 o uregulowaniu cen przedmiotów powszechnego użytku (Dz. Wojew. nr. 2 poz. 16) i po wysłuchaniu opinii Komisji do badania cen, ustalam następujące ceny:

a) mąka żytnia 70 proc. za 100 kg. w hurcie 34,— zł,

b) mąka żytnia 70 proc. za 1 kg. w detalu 0,39 zł,

c) mąka żytnia 82 proc. za 100 kg. w hurcie 32,— zł,

d) mąka żytnia 82 proc. za 1 kg. w detalu 0,37 zł,

e) mąka razowa 95 proc. za 100 kg. w hurcie 29,— zł,

f) mąka razowa 95 proc. za 1 kg. w detalu 0,33 zł,

g) 1 kg. chleba z mąki żytniej 70 proc. 0,34 zł,

h) 1 kg. chleba z mąki żytniej 82 proc. 0,32 zł,

i) 1 kg. chleba z mąki żytniej 95 proc. 0,29 zł,

kasze

k) pęczak za 100 kg. 36,50 zł,

l) pęczak za 1 kg. 0,42 zł,

m) jęczmień za 100 kg. 35,50 zł,

n) jęczmień za 1 kg. 0,41 zł,

o) perłowa za 100 kg. 50,— zł,

p) perłowa za 1 kg. 0,59 zł,

r) manna (gryzik) za 100 kg. 49,50 zł,

s) manna (gryzik) za 1 kg. 0,57 zł.

Ceny powyższe obowiązują od dnia 19 lipca i są cenami maksymalnymi. Równocześnie uchylam co do wyż. wym. artykułów spożywczych ceny ustalone tutejszymi obwieszczeniami z dnia 1. 7. 1937 wzgl. 16. IV 1937.

Winni żądania lub pobierania cen wyższych od ustalonych ulegną na podstawie art. 4 i 5 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 31. VIII. 1926 (Dz. U. R. P. nr. 91 poz. 527) w związku z art. 63 i 64 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22. III. 1928 o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 365) karze aresztu do 6-ciu tygodni lub grzywny do 3000 zł.

Jednocześnie wzywam wszystkich konsumentów, aby cen wyższych od ustalonych nie płacili, a żądających względnie pobierających ceny wyższe podawali mi do ukarania.

Świecie, dnia 19 lipca 1937

Starosta Powiatowy w. z.

(—) Prokopowicz, Referendarz, zastępca Starosty.

Powyższe obwieszczenie podaję do wiadomośc i zastosowania.

Nowe, dnia 23 lipca 1937 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.